

Písomný výstup pedagogického klubu č. 4 (1. 9. 2020 - 31. 1. 2021)

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúcej potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná spojená škola, ul.Biela voda 2, Kežmarok
4. Názov projektu	Prepojenie vzdelávania s praxou v Súkromnej strednej odbornej škole, Biela voda 2.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z055
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub finančnej gramotnosti v odbornom vzdelávaní – prierezové témy.
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Anna Jurgovianová
8. Školský polrok	01.09.2020-31.01.2021
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.ssos-kezmarok
10.	

Úvod

Pedagogický klub finančnej gramotnosti v odbornom vzdelávaní– prierezové témy je vytvorený učiteľmi odborných predmetov, majstrami OV, ktorí sa stretávajú s témou finančnej gramotnosti vo výučbe svojho predmetu, ako prierezovej témy.

Klub bude fungovať počas školských rokov, od septembra 2020 do januára 2023 (spolu 25 mesiacov) a jeho udržateľnosť vychádza z koncepcie nového modelu SOŠ, ktorého súčasťou sú „riešiteľské rady“ tímov pre vzdelávacie oblasti ISCED 3A a pre odborné vzdelávanie a prípravu.

Spôsob organizácie: stretnutia 2 krát do mesiaca. Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: pedagogický klub s výstupmi.

Zameranie pedagogického klubu:

Pedagogický klub sa bude zameriavať na rozvoj finančnej gramotnosti v rámci odborného vzdelávania a prípravy na povolanie, ako prierezovej témy.

Cieľom realizácie aktivít pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie úrovne finančnej gramotnosti žiakov naprieč vzdelávaním.

Finančná gramotnosť je dôležitou (kľúčovou) schopnosťou žiaka a nevyhnutným predpokladom pre ďalší úspešný osobnostný a profesijný rast žiaka.

Zrealizované stretnutia pedagogického klubu v období 09/2020-01/2021:

September 2020 – 1 stretnutie v trvaní 3 hod. – 30.09.2020

Október 2020 – 2 stretnutia, každé v trvaní 3 hod. – 14.10.2020, 28.10.2020

November 2020 - 2 stretnutia, každé v trvaní 3 hod. – 11.11.2020, 25.11.2020

December 2020- 2 stretnutia, každé v trvaní 3 hod.- 09.12.2020, 18.12.2020

Január 2021- 1 stretnutie v trvaní 3 hod.- 26.01.2021

V rámci činnosti pedagogického klubu sa chceme zaoberať najefektívnejšími metódami a stratégiami pre rozvoj finančnej gramotnosti.

Súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná. Preto je potrebné žiakov pripravovať na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného odzbytočného, odlíšenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií a zdrojov dostupných z okolia. Oprieť sa možno o čitateľské stratégie a o kritické myslenie, ktoré žiaka povedú k zodpovednému rozhodovaniu a správaniu.

Žiak by mal identifikovať dôležité informácie. K tomu môže prispieť:

- využívanie autentických materiálov – reklamné letáky, inzeráty, komerčné ponuky,
- precvičovanie čítania s porozumením – uplatňuje rôzne metódy podporujúce čítanie

s porozumením (napr. I.N.S.E.R.T., čítanie s predvídaním, podvojný denník), vyhľadávanie varovných signálov klamlivých ponúk (drobné písmo, neprehľadnosť

zmluvy). Týmto témam sa chceme venovať počas zasadnutí pedagogického klubu.

Ďalšie činnosti, ktoré budú realizované v rámci pedagogického klubu:

- Tvorba Best Practice,
- Prieskumno-analytická a tvorivá činnosť týkajúca sa výchovy a vzdelávania a vedúca k zlepšeniu a identifikácii OPS,
- Výmena skúseností pri aplikácii moderných vyučovacích metód,
- Výmena skúseností v oblasti medzi-predmetových vzťahov,
- Tvorba inovatívnych didaktických materiálov,
- Diskusné posedia a štúdium odbornej literatúry,
- Identifikovanie problémov v rozvoji finančnej gramotnosti žiakov a možné riešenia.

Stručná anotácia

Pedagogický klub finančnej gramotnosti v odbornom vzdelávaní – prierezové témy sa zaoberal nasledujúcimi témami: práca s odbornými zdrojmi,

-Najnovšie metódy, techniky a prístupy v identifikácii problémov s nedostatočnou úrovňou finančnej gramotnosti,

- Práva a povinnosti spotrebiteľa,
- Práca s informáciami – reklamácia v rámci príslušného odborného zamerania,
- Best Practice.
- Finančná gramotnosť a medzipredmetová výučba.

Kľúčové slová

Finančná gramotnosť, best practice, medzipredmetová výučba.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom nášho výstupu je popísať aktivity zrealizované učiteľmi, členmi pedagogického klubu na zasadnutiach pedagogického klubu finančnej gramotnosti v odbornom vzdelávaní – prierezové témy.

Priblíženie témy:

Pre úspešnú realizáciu finančného vzdelávania je najdôležitejšie porozumenie podstate finančnej gramotnosti. NŠFG (Národný štandard finančnej gramotnosti) definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom osvojiť si zodpovedné celoživotné finančné správanie.“ Medzinárodná štúdia PISA definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík; sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí.

Jadro:

Popis témy/problém

Problém:

Jednou z úloh finančného vzdelávania je zabezpečiť orientáciu a prehľad vo finančných produktoch a službách. Na druhej strane je však potrebné rešpektovať zásadu všeobecnosti, aby vo vyučovaní neprichádzalo k propagácii konkrétnych produktov, služieb a inštitúcií. Podľa OECD by malo byť finančné vzdelávanie jednoznačne oddelené a odlíšené od komerčného finančného poradenstva. Výučba je prednostne zameraná na získavanie zručností a rozvíjanie stratégií pre život. Ukazovať rozmanitosť ponuky produktov, služieb a inštitúcií – do vyhľadávania rozmanitých finančných produktov a služieb môžu byť zapojení samotní žiaci.

Je dôležité v riešení uvedenej problematiky:

- Venovať sa so žiakmi porovnávaniu podobných produktov a služieb, z ktorých žiaci vyberajú tie najvýhodnejšie pre danú situáciu.
- Sledovať so žiakmi vývoj niektorých produktov alebo služieb v čase.
- Rozvíjať stratégiu smerujúcu k informovanému rozhodovaniu a správaniu podľa zásady „produkty, služby a inštitúcie sa menia, zručnosti ostávajú“ (napr. žiaci majú za úlohu vybrať najvýhodnejší úver pre modelovú rodinu s istými parametrami).

Finančné vzdelávanie sa prelína viacerými vzdelávacími oblasťami i prierezovými témami. K žiakom sa teda dostáva rôznymi spôsobmi. Málokedy je finančná gramotnosť samostatným predmetom, preto vyžaduje začlenenie finančnej gramotnosti do vzdelávacieho procesu istú mieru koordinácie. Spoločné pracovné porady kolegov, predmetové komisie môžu priniesť informácie o prelínaní vzdelávacieho obsahu, inšpiráciu i spoločné naladenie, ale aj poznanie, že na finančné vzdelávanie nie sú sami.

Ďalšou hlavnou témou vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je hospodárenie domácnosti. Preto je finančné vzdelávanie úzko previazané s rodinným prostredím, a to v niekoľkých rovinách. Je dôležité vytvoriť také prostredie, ktoré bude pre všetky zúčastnené strany bezpečné.

Jednou z možností, ako sa vyhnúť práci s citlivými osobnými údajmi je vyučovať finančnú gramotnosť prostredníctvom inscenačných metód.. Za vedľajší prínos môžeme pokladať preventívne pôsobenie na rodičovskú verejnosť.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Zhrnutie v oblasti práce s odbornými zdrojmi a diagnostiky:

Na základe diskusie a zdieľaných skúseností zo stretnutia účastníci identifikovali znaky nedostatočnej finančnej gramotnosti.

Vzhľadom na praktickú povahu vzdelávania na SOŠ, ktorá pripravuje študentov do praxe, je dobré vnímať finančnú gramotnosť cez podnikavé, tvorivé kompetencie. Tieto sú rozvíjané príslušnými formami výuky, hlavne takými, ktoré od žiakov vyžadujú aktivitu a samostatnosť. Tento prístup môže byť využívaný aj mimo striktné ekonomickú oblasť vzdelávania, prakticky na akomkoľvek obsahu. Môže ísť napríklad o samostatnú prácu (napr. práca s pracovnými listami, referát), skupinovú prácu v tíme (cvičenia na hodine, práca s prípadovými štúdiami, spracovanie projektu), projektovú výuku, projektové dni, simulácie, hry a podobne. Ako ďalší z kľúčových aspektov dobrej praxe v riešení nedostatočnej finančnej gramotnosti bola identifikovaná **kreativita a kreatívne vyučovanie**. Kreativita je významnou kompetenciou v kompetenčnom modeli absolventa a to hlavne z pohľadu pedagogickej praxe a pedagogickej psychológie, kde sa jej venuje značná pozornosť. Pri zlepšovaní finančnej gramotnosti a rozvoji tvorivosti hrá dôležitú rolu **inšpirácia, fantázia a intuícia**. Tvorivá činnosť je komplexná charakteristika osobnosti. Je to činnosť v ktorej sa uplatňuje netradičný postup, vynaliezavosť a používa neobvyklé postupy pri riešení problémov. Pre účely našej situácie pracujeme najmä s dvomi základnými typmi tvorivosti:

1. špecifická

Ide o tvorivosť, ktorá podmieňuje tvorivé výstupy v jednotlivých oblastiach ľudskej činnosti, teda vo vede, v technike, umení a práci s ľuďmi.

2. nešpecifická

Jedná sa o tvorivosť, ktorá sa uplatňuje v každej tvorivej činnosti, teda bez špecifickej zameranosti na vyriešenie nejakého závažného problému.

Mimo kompetencie tvorivosti ktorá je pre finančnú a taktiež matematickú gramotnosť kľúčová, bola ako príklad dobrej praxe identifikovaná aj praktická skúsenosť s podnikaním, teda možnosť prakticky si podnikanie vyskúšať prostredníctvom fiktívnej firmy.

Zhrnutie v oblasti metód rozvoja finančnej gramotnosti:

Zadefinovali sme spoločné očakávania k uvedenej téme:

- žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné).

Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Úroveň 3:

Vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách (aj z pohľadu podnikateľa).

Rozoznať, identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky. Identifikovať bežné typy spotrebiteľských a finančných podvodov, vrátane on-line podvodov.

Rozlišujeme tri zložky finančnej gramotnosti žiaka:

1. zložka:

Riešenie problémových situácií – aplikácia získaných vedomostí a zručností žiaka- uplatňovanie matematiky v rôznorodých situáciách a kontextoch (autentických a hypotetických)

2. zložka:

Kompetencie potrebné pri riešení problémov:

- Matematické úvahy – schopnosť klásť otázky charakteristické pre matematiku (Existuje? Ak áno, tak koľko?....), rozlišovať príčinu a dôsledok, chápať rozsah a ohraničenie matematických pojmov.
- argumentácia – schopnosť rozlišovať predpoklady a závery, sledovať a hodnotiť reťazce matematických argumentov, schopnosť vytvárať a posudzovať matematické argumenty (Čo sa môže alebo nemôže stať a prečo?)
- Efektívna komunikácia – rozumieť písomne a ústne zadaným matematickým úlohám a zrozumiteľne sa vyjadrovať k matematickým otázkam.
- Finančné modelovanie – schopnosť porozumieť matematickým modelom reálnych situácií. Vytvárať tieto modely, používať ich a kriticky ich hodnotiť. Získané výsledky interpretovať a overovať ich platnosť v reálnom kontexte.
- Zadefinovanie problémovej situácie a hľadanie riešenia. Hľadáme rôzne spôsoby získania výsledku.
- Komunikácia v jazyku matematiky – zahŕňa rôzne formy reprezentácie matematických objektov, schopnosť interpretovať symbolický a formálny jazyk, pracovať s výrazmi obsahujúcimi symboly.

Aplikácia matematických nástrojov – schopnosť aplikovať rôzne matematické nástroje.

3. zložka:

obsah- je tvorený pojmami a štruktúrou vzťahov potrebných k formulácii podstaty problémov.

Tretiu zložku charakterizuje:

Kvantita – význam čísel, operácie s číslami, predstavy o veľkosti čísla, počítanie z pamäti, odhad, mierka.

Priestor a tvar- orientácia v priestore, rovinné a priestorové útvary – ich metrické a polohové vlastnosti, konštrukcia a zobrazovanie útvarov, geometrické zobrazenia.

Vzťahy a miera zmeny – závislosť, premenná, základné typy funkcií, ekvivalencia...

Práca s údajmi – analýza údajov, prezentácia a znázorňovanie údajov, vyvodzovanie záverov.

Uvedené zložky sú aj oblasťami najčastejších problémov vo výučbe finančnej matematiky a rozvíjania finančnej gramotnosti.

Zhrnutie v oblasti Best Practice:

Na základe diskusie a aktivizujúcich foriem vzdelávania, ktoré sme si vyskúšali počas stretnutia, sme vytvorili návrhy dobrej praxe k rozvoju kritického myslenia.

Kritické myslenie je prierezovou kompetenciou v rámci sociálnych zručností, ktorou je aj reklamácia a hrá významnú rolu vo finančnej gramotnosti.

Hlavným cieľom stretnutia bola výmena skúseností potrebných na úspešné pochopenie procesu reklamácie pre našu cieľovú skupinu – žiaci SOŠ.

Využitie dramatizačnej metódy – Best practice

Celá aktivita sa podobná čítaniu pri skúške v divadle. Žiaci si touto metódou osvojujú základné princípy reklamácie (napríklad v oblasti stavebného materiálu) a zároveň trénujú svoje logické a kritické myslenie, ktoré sú integrálnou súčasťou praktickej matematiky. Technika precvičuje aj mäkké zručnosti a schopnosť diskutovať.

Best Practice 2 – prezentácia p. učiteľky (ukážka)

Zásady písania reklamácií

- ♦ podľa STN 01 6910 Pravidlá písania a úpravy písomností,
- ♦ posielajú sa doporučené,
- ♦ odvolávajú údel „Má list číslo/zo dňa“
 - sa nevypĺňa,
 - vyplňuje sa pri odpovediach na tieto písomnosti.

Reklamačný list

- Zápis o chybách, Protokol o chybách
 - spíše odberateľ za účasti dodávateľa alebo zástupcu z nestranného podniku.
- Komerčný zápis - spíše odberateľ a zástupca dopravnej firmy.

Vytvorili sme spoločný prehľad k aplikácii, ktorý odporúčame implementovať do praxe:

Na rozdiel od tradičného vyučovania, kde učiteľ odovzdáva žiakom hotové vedomosti, pri problémovom vyučovaní učiteľ stavia žiaka pred úlohy, ktoré musí riešiť sám. Pri problémovom vyučovaní žiak akoby sám objavoval poznatky, prvky systému a vzťahy medzi nimi. Vďaka problémovému vyučovaniu je podmienené tvorivé myslenie a žiak dokáže aplikovať teoretické poznatky do praktickej roviny, ako napríklad teóriu reklamácie, ktorú môže použiť pri simulácii danej situácie v obchode. Problémové

vyučovanie predstavuje taký typ vyučovania, pri ktorom žiaci samostatne riešia teoretické alebo praktické problémy, teda žiak je viac činný ako učiteľ. Na vyučovacej hodine pri problémovom vyučovaní žiaci vykonávajú rôzne samostatné práce, besedujú, diskutujú, argumentujú a komentujú. Výsledkom činnosti je nový poznatok, jeho objavenie a formulácia. Podstatou problémového vyučovania je vytváranie problémových situácií a usmerňovanie činnosti žiaka pri samostatnom riešení úloh. Na hodinách prevláda pozorovanie, vnímanie, porovnávanie, abstrakcia, analýza, syntéza, dokazovanie a zovšeobecňovanie. Hlavným prínosom problémového vyučovania je motivácia žiaka, rozvoj jeho tvorivosti, aktivity, samostatnosti, komunikácie, zodpovednosť za svoju prácu alebo za prácu skupiny.

Zhrnuli sme konkrétne metódy, ktoré môžeme využiť v rámci problémového vyučovania reklamácie.

Problémové vyučovanie reklamácie môžeme realizovať prostredníctvom týchto metód:

- problémový výklad
- heuristická metóda
- výskumná metóda

Problémový výklad

Ak majú žiaci tvorivo myslieť, tak najskôr im treba ukázať, ako tvorivé myslenie prebieha. Potrebne je ukázať, ako daný problém vznikol a ako sa vytyčovali hypotézy, aké spory vznikali pri ich objavovaní a ako sa stanovené hypotézy obhajovali. Problémový výklad je pre žiakov školou myslenia. Vedie ho síce učiteľ, ale vedie ho otvorene, obracia sa k žiakom s otázkami, na ktoré nie sú potrebné hlasné odpovede, ale ktoré povzbudzujú myslenie. Ak sa majú žiaci naučiť samostatne tvorivo myslieť, treba im ukázať, ako tvorivé myslenie prebieha, a v tom spočíva podstata problémového výkladu. Učiteľ ukazuje, ako problém pri reklamácii vznikol, analyzuje spôsob riešenia problému v jeho skutočných protikladoch, poukazuje na myšlienkový postup účastníkov pri jeho riešení. Žiaci sledujú logiku riešenia problému a tým si osvojujú jednotlivé etapy riešenia problému v jeho celostnej, komplexnej podobe.

Problémový výklad umožňuje učiteľovi žiakov zainteresovať do praktickej situácie a hľadania pravdy, uvádzať ich praktického života. Problémový výklad sa konkretizuje najmä metódou výkladu, spojenou s metódou demonštrovania a pozorovania.

Heuristická metóda

Názov metódy je odvodený od gréckeho „heuréka“, teda našiel som. Žiaci sa aktívne zúčastňujú na objavovaní nových poznatkov, metód práce, t.j. na osvojovaní si učiva. Neriešia samostatne celé úlohy, ale len ich časti, kroky. Medzi heuristické metódy sú zaradené i didaktické hry. Cieľom heuristickej metódy je pomôcť žiakovi vyvarovať sa poznaných typov myšlienkových chýb, zbytočných slepých ciest pri hľadaní riešenia a podnecovať ho k využitiu vlastného tvorivého potenciálu. Žiak sa učí touto metódou ako má postupovať pri jednotlivých krokoch riešenia problémov, v jednotlivých etapách skúmania. Pomocou heuristickej metódy si žiak osvojuje: schopnosť vidieť problémy, zostaviť samostatne nájdený dôkaz, vyvodzovať závery riešenia, vyslovovať predpoklady riešenia, zostaviť plán overenia správnosti riešenia a pod. Úlohou žiaka je pozorne vnímať úlohu, premyslieť si jej podmienky, riešiť časť úlohy pri využívaní doterajších vedomostí, kontrolovať svoje riešenie, zdôvodniť postup svojej činnosti a svoje konanie. Pritom však činnosť plánuje a organizuje učiteľ, študenti neriešia samostatne celé úlohy, ale len ich časti - etapy, kroky riešenia.

Odporúčame pokračovať v naplňaní cieľov a zámerov pedagogického klubu, ktorý má výrazne pozitívny vplyv na rozvoj finančnej gramotnosti.

12. Dátum

13. Podpis

14. Schválil (meno, priezvisko)

PhDr. Jana Mašlonková, MBA

15. Dátum

16. Podpis

Pokyny k vyplneniu Písomného výstupu pedagogického klubu:

Písomný výstup zahrňuje napr. osvedčenú pedagogickú prax, analýzu s odporúčaniami, správu s odporúčaniami. Vypracováva sa jeden písomný výstup za polrok.

1. V riadku Prioritná os – Vzdelávanie
2. V riadku špecifický cieľ – riadok bude vyplnený v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP
3. V riadku Prijímateľ - uvedie sa názov prijímateľa podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len "zmluva o NFP")
4. V riadku Názov projektu - uvedie sa úplný názov projektu podľa zmluvy NFP, nepoužíva sa skrátený názov projektu
5. V riadku Kód projektu ITMS2014+ - uvedie sa kód projektu podľa zmluvy NFP
6. V riadku Názov pedagogického klubu (ďalej aj „klub“) – uvedie sa celý názov klubu
7. V riadku Meno koordinátora pedagogického klubu – uvedie sa celé meno a priezvisko koordinátora klubu
8. V riadku Školský polrok - výber z dvoch možností – vypracuje sa za každý polrok zvlášť
 - september RRRR – január RRRR
 - február RRRR – jún RRRR
9. V riadku Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy – uvedie sa odkaz / link na webovú stránku, kde je písomný výstup zverejnený
10. V tabuľkách Úvod, Jadro a Záver sa popíše výstup v požadovanej štruktúre
11. V riadku Vypracoval – uvedie sa celé meno a priezvisko osoby/osôb (členov klubu), ktorá písomný výstup vypracovala
12. V riadku Dátum – uvedie sa dátum vypracovania písomného výstupu
13. V riadku Podpis – osoba/osoby, ktorá písomný výstup vypracovala sa vlastnoručne podpíše
14. V riadku Schválil - uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá písomný výstup schválila (koordinátor klubu/vedúci klubu učiteľov)
15. V riadku Dátum – uvedie sa dátum schválenia písomného výstupu
16. V riadku Podpis – osoba, ktorá písomný výstup schválila sa vlastnoručne podpíše.